

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

на пів рік . . . 20 кор.
т. пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а: місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

пів рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дия крім неділь і руских св'ят о 5½ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. па. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцевя в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманя.

Рукописи звертає сялише на попередие застереженя. — Рекламации неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надіславім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Літний відпочинок молодіжи.

(X) Сегодня кінчить ся по всіх народних, виділових середних школах і учительських семінариях шкільний рік. По цілорічній праці, част у вельми некорисних для здоровля обставинах починає ся для шкільної молодіжи літний відпочинок. В західних, культурних краях Європи зрозуміли вже давно цедагогі і лікарі велику досяглість для фізичного розвитку молодіжи такого відпочинку по цілорічній праці і там подбали вже відповідно, щоби молодіж дійсно могла по тяжкій цілорічній праці не лише відпочати, але й набрати ся свіжих сил, розвинути їх і скріпити до дальшої праці. У нас щаслива та частина молодіжи, що може при лихім нераз відживленю бодай користувати ся свіжим сільським воздухом, а немногим одиницям щасливим суджено проводити час ферий в здорових гірських околицях.

Тим то поміж нашою рускою інтелігенцією стільки хирних, немічних людей, що перед часом ідуть з сего світа, хоч могли би своїми здібностями і своєю ревністю зробити чимало добра для свого народу. Над сим повинні би у нас призадумати ся передовсім педагоги і лікарі і обдумати способи розповсюдження в нашій суспільности засад розумного житя, а також подбати про се, щоби також і тій частині молодіжи рускої, яка живе в некорисних обставинах, уможливити добрий літний відпочинок.

З завтрішнім днем вертає велика часть рускої молодіжи шкільної переважно під сельські стріхи, а користуючи ся літним відпочинком, не повинна забувати, що можна і навіть треба злучити dulce cum utili. Відпочинок се зовсім що иншого як дармованє і безцільне байдикування. Сільська природа, сільський побут насувають стільки нагоди для шкільної молодіжи, що она може чимало винести і духової користи для розширення свого знаня і світогляду. Скільки тут нагоди для цікавого молодця пізнати свою рідну мову і її невичерпану скарбону висловів, свою милозвучну пісню і її напиви, пізнати звичаї і обичаї, а при сій нагоді зблизити ся до того меншого брата і поділити ся з ним тою частиною знаня, яку вже винесло ся із школи.

Житє людске се велика школа і в сій школі житя має молодіж нагоду до-

дивити ся до людських відносин, має спромогу зрозуміти, що она колись буде покликана трудити ся на різних становищах для сего «меншого брата». Отсе повинно натхнути нашу молодіж справдешним жаром, справдешньою ревністю до пильної і невсипучої праці над власною осьвітою і наукою. Правда визволить нас, се св'яті слова, а до правди доходимо лише основною наукою. В науці отже повинна наша молодіж бачити се оруже, яким она може здобути важні становища в суспільности, яким може, станувши на сих становищах, трудити ся для культурного розвитку і поступу свого народу. Але лише основна і справдешня наука може нас двигнути і поставити поруч инших культурних народів, бо справдливо каже наша народна пословиця: Учений — недоучений, гірше простака.

Пробуваючи переважно серед сільського населеня, повинна наша молодіж тямити і про се, що на неї глядять, яко на зерно суспільности, яко на будучину народу. Тимто цілим своїм поведенем повинна молодіж показати, що народ може спокійно глядіти на ту будучину, а примірне, без усякої соблазни поведене, яке лицює по християнськи вихованій молодіжи, здобуде для неї ту любов, ту жертволюбність в кругах рускої суспільности, яка їй є так потрібна для осягнення витиченої собі мети.

Виборчі округи в Галичині.

Ухвалений комісією для виборчої реформи, згідно з предложенєм виготовленим послом Гломбиньським, поділ виборчих округів Галичини представляє ся, як слідує:

I. Міські округи.

- Округи 1 до 6 місто Львів;
- 7—10 місто Краків;
- 11. Перемишль;
- 12. Станиславів;
- 13. Тернопіль;
- 14. Тарнів;
- 15. Коломия;
- 16. Бяла, Живець, Кенти, Андрихів, Вадовиці;
- 17. Бохня, Величка, Подгурже;
- 18. Новий Санч, Старий Санч, Новий Торг;
- 19. Ряшів, Ропчиці, Сензішів;
- 20. Ярослав, Ланьцут, Переворск;
- 21. Мєлец, Кольбушова, Соколів, Тарнобжег, Лежайск, Розвадів, Нисько, Рудник;

- 22. Ясло, Горлиці, Грибів, Віч, Стрижів, Фриштак, Пільзно, Дембиця;
- 23. Коросно, Корчина, Сянік, Доброміль, Старий Самбір;
- 24. Самбір, Городок;
- 25. Дрогобиль, Турка, Болехів, Сколе;
- 26. Стрий, Калуш;
- 27. Громади міст Бережани, Перемишляни і Рогатин і сільські громади польські з тих повітів: Баранівка, Демня, Гутиско, Куропатники, Підвисоке, Рогачин місто, Вілька, Біле, Дунаїв, Чемериний, Пленіків, Майдан липовецький, Сверх, Глібовичі сверські, Кимир, Копань, Неділіска, Підкамінь;

- 28. Жовква, Рава, Сокаль, Кристинопіль, Тартаків місто, Великі Очи, Вараж місто, Белз;

- 29. Броди, Олеско, Заліці, Лопатин;

- 30. Борщів, Бучач, Снятин, Заліщики, Товмач і польські села: Цигани, Тарнавиця пільна, Богородичин;

- 31. Золочів, Зборів, Озірна, Підкамінь, Радехів і польські села судових повітів Золочева, Золозець, Лопатина і Бродів, а то: Віцинь, Гонтова, Гута пеняцка, Майдан пеняцький, Малинисяка, Паликорови, Паньківці, Ренів, Тростянець великий, Руда брідска, Гутиско брідске;

- 32. Жидачів, Бібрка, Ходорів, Берездівці, Розділ, Бурштин, Болшівці і польські села з повітів Щирця, Бурштина, Бібрки, Жидачева, Глинян і Галича: Людвинівка, Слобідна конкольницька, Вишнів, Загірє конкольницьке, Журів, Навария, Маличковиці, Семиянівка, Гутиска, Старе село, Руда, Ганачівка, Волчків, Хоростків, Озерко, Кінчакі старі, Маріямпіль село.

Отже разом 32 округи виборчі міські.

На західну Галичину припадає міських округів 11, на всхідну 19, а два на середню полосу краю.

II. Сільські округи польські.

По двох послів вибирають округи сложені з судових повітів:

- 33. Явожно, Хщанів, Кшешовиці, Лішки.
- 34. Бяла, Осьвєнцім, Кенти, Андрихів (з виїмком громад округа ч. 16).
- 35. Вадовиці, Затор, Кальвлрия, Мислениці, Скавина (з виїмком громад ч. 16).
- 36. Махів, Йорданів, Суха, Милівка, Живець (з виїмком громад округа ч. 16).
- 37. Лиманова, Мшана долішна, Но-

вий Торг, Чорний Дунаєць, Кросценко (з виїмком громад округу ч. 18).

38. Краків, Подгуже, Величка, Добчиці (з виїмком громад округів ч. 7—10 і 17).

39. Бохня, Неполомиці, Бжеско, Вишнич (з виїмком громад округу ч. 27).

40. Радлів, Войнич, Заклічин, Тарнів, Туків (з виїмком громад округів: ч. 14 і 22).

41. Пільзно, Бжостек, Дембиця, Ропчиці (з виїмком громад округів ч. 19 і 22).

42. Мелець, Редомішль, Домброва, Жабно (з виїмком громад округів ч. 21).

43. Нисько, Улянів, Соколів, Тарнобжег, Розвадів (з виїмком громад округу ч. 21).

44. Ряшів, Кольбушова, Глогів (з виїмком громад округів ч. 19, 21 і 23).

45. Ланьцут, Лежайск, Переворск (з виїмком громад округу ч. 20).

46. Новий Санч, Старий Санч, Грибів, Ценжковиці, Мушина (з виїмком громад округів ч. 18 і 22).

47. Горлиці, Біч, Ясло (з виїмком громад округу ч. 22).

48. Коросно, Стрижів, Фриштак, Жмигород (з виїмком громад округів ч. 22 і 23).

49. Березів, Тичин.

III. Сільські округи польско-руські.

Таких округів єсть дев'ять. В однім з них суть Поляки в більшості, в прочих Русини. Статистично обі народности мають запевнений вибір одного посла, яко кандидата більшості або меншості. Ті округи слідуєчі після судових повітів:

50. Ярослав, Радимно, Порохник, Сінява, Чесанів, Любачів. — Поляків 103 тисяч, Русинів 87.

51. Перемишль, Дубецко, Нижанковичі, Динів, Доброміль, Бірча, Мостиска. Поляків 91 тисяч, Русинів 143.

52. Сянік, Риманів, Буківско, Дукля, Лісько, Устрики долішні. Поляків 78 тисяч, Русинів 97.

53. Самбір, Старасіль, Судова Вишня, Рудки, Комарно, Городок, крім того з судового повіта Львова дві польські громади Дубляни і Кранцберг. З судового повіта Комарно виділено кілька руских громад сусідуючих з щирецьким і медичким повітом, а з самбірського повіта три рускі громади, сусідуючі з старосамбірським повітом. — В тім окрузі мають Поляки 68 тисяч, а Русини 133.

54. Львів, Винники, Буск, Камінка струмилова і Плесько. Поляків 87 тисяч, Русинів 92.

55. Бучач, Підгайці, Монастирська, Вишнівчик. З підгаєцького повіта вилучено кілька руских громад на границі рогатинського повіта. В тім окрузі є Поляків 64 оисяч, Русинів 100.

56. Тернопіль, Козова, Збараж, Нове село. Із збаражського повіта і Нового села вилучено граничні громади. Поляків має той округ 66 тисяч, Русинів 95.

57. Тереховля, Микулинці, Будзанів, Чортків. Поляків 73 тисяч, Русинів 100.

58. Скалат, Підволочиска, Грималів, Гусятин, Копичинці. Одну руску громаду (Чорнокінці малі) вилучено з гусятинь-

ського повіта. Поляків 80 тисяч, Русинів 102.

IV. Округи рускі.

Округів руских, в котрих руске населенє має вже звич три четвтини мешканців і рішає о виборі обох послів, є дев'ять. Они обіймають слідуєчі судові повіти:

59. Балигород, Лютовиска, Старий Самбір, Турка, Бориня, Підбуж, Лука, Дрогович.

60. Долина, Рожнітів, Калущ, Войнилів, Надвірна, Делятин, Солотвина.

61. Коломия, Печеніжин, Заболотів, Гвоздець, Отинія, Косів, Кути, Жаба.

62. Стрий, Сколе, Болахів, Жидачів, Николаїв, Медичнічі, Ходорів, Бібрка, Щирець.

63. Мільниця, Борщів, Заліщики, Тлусте, Городенка, Снятин.

64. Товмач, Тисьмениця, Обертин, Оотік золотий, Станиславів, Галич, Богородчани.

65. Золочів, Бережани, Перемишляни, Глиняни, Рогатин, Бурштин, Болшівці, Журавно.

66. Сокаль, Радехів, Лопатин, Броди, Мости великі, Залізці, Зборів.

67. Рава руска, Угнів, Немирів, Белз, Яворів, Краковець, Янів, Жовква, Куликів.

Громади рускі, виділені з польско-руських округів, приділено до сусідних руских округів. Іменно з округу підгаєцького рускі громади: Биків, Божиків, Гнильче, Славентин, Шумляни і Литвинів до рогатинського повіта; з комарнянського повіта громади: Горожана мала і велика, Колодуби, Новосілки опарські, Повергів, Манастирець, Ричигів, Тершаків, Татаринів до щирецького; з повітів збаражського і новосільського громади: Розношинці, Красносільці, Лубянки нижні і вижні, Гнилиці малі і великі, Нове село, Терпилівка, Сухівці, Шельпаки, Кошляки, Токи, Палячинці до залозецького повіта; з повіта самбірського громади: Морозовичі, Торгановичі і Торчиновичі до старосамбірського повіта.

Хліборобські страйки.

Намісник видав і казав розіслати по повітах, обнятих страйковим рухом звісне оголошенє, яке ми подали в попереднім числі. З сеї нагоди, а іменно з причини, що деякі рускі дневники представили сей обіжчик як щось надзвичайного, а навіть незгідного з урядовим становищем намісника Галичини, і в дальших своїх виводах не вміли зайняти практичного і хосенного для рускої справи становища супротив сеї серйозної остороги власти — хочемо сказати кілька слів на сю тему.

Бували такі упімнення власти, звернені і до міських робітників, щоби їх остеречи перед надмірною агітацією і терором за страйками, які хотай є дозволенным законно средством економічної борби, то однак наражують на великі жертви обі воюючі сторони. Тому приписувати обіжникови намісника якись «шляхоцькі» тенденції немов то тільки виключно звернені в користь панів діди-

ців, було би несумлінно і непрактично. Несумлінно тому, що підриваючи повагу власти в почуваннях страйкуючих селян, могли би дотичні чинники наразити їх на нещастє строгих репресалій власти, а непрактично, бо сам страйк яко такий еще не вистарчає до успішної борби в цілі підвисшеня нашого селянства.

Вже підчас страйків 1902. року ми настійчиво вказували на те, що для підвисшеня платні на галицькім лані мусить бути передовсім зменшена подаж праці у відношеню до єї попиту. А се дасть ся осягнути тільки через зарібкову еміграцію. Бо щож з того, що люди будуть страйкувати і замість щонебудь заробити, будуть дурно сидіти в хаті?

Поминувши вже те, що більший властитель має такі способи борби, як спровадженє машин, які відбирають велику часть ручного зарібку, або спровадженє робітника з дальших околиць, то нехай і так, що страйкуючі нанесуть дідичови чкоди, що его навіть зруйнують, та завсїгди еще і самі остануть дідами. А при розвиненім еміграційнім руху, не тільки, що місцеві ціни праці самі собою підуть в гору, але і наш хлоп, вернувши з грошем домів, та льокуючи его у власних наших банках, мігби подумати о прибільшеню своєї рілі, деб тільки отворила ся нагода до сего, а тоді і парцеляция, яка нездержно поступає в краю, не була би для нас національним нещастєм, що спроваджає на нас Мазурів, а добродійством, яке подає нам нагоду виробленя заможного нашого селянського стану.

Тому ми не повинні вимовляти слів «хліборобський страйк» без «зарібкової еміграції», не вважаючи при тім сеї останної тільки яко акцесорию першого, а противно головним нашим старанєм повинна бути зарібкова еміграция, а тільки яко додаткове і виїмкове средство пасивна абстиненция від праці на паньськім лані.

Отверте письмо до думи проф. І. Радецького.

Проф. І. М. Радецький, по короткім побуті в Галичині, зладив отверте письмо до російської думи про галицькі відносини, в якім між иншим пише таке:

Те, що я бачив і бачу в сю хвилю на власні очи в Галичині, видає ся мені, російському громадянинови, чимсь неімовірним. Богато з того, що я тут бачив, є просто таке, чого не можна описати.

В Росії знають, що в Галичині Поляки давлять Русинів в політичнім житю і, хоч самі економічно зависимі від Жидів, верховодять в суспільнім жутю та явно зневажають Русинів на кождім кроці. Та після того, що я тут бачив і чув, сьміло могу казати, що Росияни і сотої части не знають того, що тут справді діє ся, щоби пізнати сю вошючу дійсність, сю розпачливу нужду і терпіня руского народу в австрійській Галичині, треба бачити все на власні очи і чути на власні уши.

І на підставі того, що я бачив уже в цілім ряді міст і в богатьох селах Галичини, я рішучо кажу, що, коли ще пів

століття потребає така бездушна і люта «політика» нівеченя, опоюваня і задурюваня руского селянина в Галичині, то він так, як і на Угорщині, або перемінить ся в справдішого невільника, або згине на власній рідній землі з голоду, алкоголю і сифілісу, оскільки не буде приневолений глядати ратунку в Америці, куди вже й тепер переселяють ся Русини цілими сотнями і тисячами. Я рішучо кажу на підставі фактів і наочних помічень, що від темноти, убожества, голоду, алкоголю і сифілісу руский селянин тут вироджує ся. Страшні причини звиріднення, алкоголь і сифіліс, не уменшують ся, а ширять ся чим раз дальше і глибше і несуть явну загибель народови.

Прошу не думати, що я прибільшую. Я говорю лиш те, що бачив і яке вражінє робить на мене ся страшна дійсність в «конституційній Галичині», котре оказує ся більше диспотицизм від найбільше необмеженої монархії Сходу.

Не кажіть, що я, не знаючи еути місцевого житя, суджу поверховно або, не розуміючи особливостей і характеру краю, помиляюсь. Ні! В моїх руках є тьма фактів, а ті факти і цифри сильніші від усяких спритних хитрощів польских культуртегерів. Сеї страшної дійсности не можна затуманити ніякими голосними фразами о тім, що польска шляхта — се нібито добродії руского народу в Галичині. В ті польскі добродійства вірять або очевидні дурні або ті, що ні до чого не придивляють ся. А сам руский нарід в Галичині стратив уже всяку віру в прихильність братів Поляків і в сю хвилю добуває всіх своїх сил, щоби добити ся свободи і рівноправности, яку ему признає австрійска конституція. З другоїж сторони Поляки добувають усіх сил, щоби Русинів утримати в рабстві і приневолити їх покійно і спосійно служити польским інтересам. І в Галичині на всім лежить польский «культурний» гнет і дикий егоїзм. Більшого шовінізму, як польский в Галичині, не могу собі навіть уявити! Тутешна шляхта ніякої ваги не прикладає до справедливости; вся її «етика» і «політика» — се панованє за всяку ціну! І коли брата Поляки хотять, щоби їх уважано гідними назви свободолюбних, то вони повинні показати свободолобність ділами, в уладнаню житя на підставі свободи.

(Конець буде).

Просимо відновити передплату.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В суботу: руско-кат. Косми і Дамяна; римо-кат. Бонавентури. — В неділю: руско-кат. Пол. Р. П. Б.; римо кат. Розісл. Ап.

— **В скільській справі,** мимо ходу судового слідства, *Słowo polskie* не перестав подавати тенденційні видумки та денунціювати і очернювати поодиноких Русинів Скільщини і Стрийщини. Дрібну нагоду розвалєня сокільської брами триумфальної, що складала ся з двох стовпів і трохи сосенини хотів би вшехпольский орган визискати до придавленя і знищеня цілої скільської Руси. Се має стати пекольною машиною — але на Русинів! Моральних винників сфінгованого політичного морду шу-

кає *Słowo polskie* між скільским учительством і між стрийською інтелігенцією. Де який тільки урядник-Русин еще задержав ся на стрийскім Підгір'ю, в того вшехпольский орган вмовляє «гайдамацкі інстинкти» і називає «потомком Гонта та Зелізняка». Нестерпимий провокаційний тон *Słowa polsk-ogo* не має собі рівного навіть серед прускої гакати. До чого — питаємо — се ему потрібне і що оно думає сим осягнути? Га, чорна душа не може жити без чорних вчинків. Се чорносопельска робота!

— **Для оселянок в Милованю** надіслали слідуєчі Добродійки одіж та біля, а іменно: Бп. Ольга Левіцка з Винник одіж та матерю та суконки — М. Федакова суконки, фартушки та черевики, п. Стефиновичева біля, п. Гнатюкова біля і суконки, п. Кордубскій з Сушна полотно, в. Левіцкій з Блюдник одіж і біля. За сі дари складає виділ Оселі щирю подяку. Рівнож дякує Вп. Паням Е. Стефановичевій, Чапельській і Георгієвої за шите пошевок для Оселі, *Ольга Бачиньска*.

За кілька днів виїздять Оселянки на ферії до Милованя. Виділ Товариства вакаційних осель був приневолений, о-крім назначеного числа 33 оселянок, прийняти еще кілька бездомних сиріт. Позаяк фонди є дуже невзначні, звертаєсь виділ з щирою просьбою до прихильників рускої дітвори шкільної, щоби поспіли з своїми датками та уможливили удержанє дітвори. Датки просить ся надсилати до Ольги Бачиньскої — Куркова 4.

— **В Бродах** відбула ся дня 9. с. м. в домі «Самопомочи» нарада селян в справі вибору одного члена повітової ради. До президії входили о. рад. Анатоль Долинський в Бродах пп. Андрей Назаревич з Заліся і Лука Пилипшин з Чех. Збори поставили одноголосно кандидатом до повітової ради Николая Герасимовича, пароха з Лешнева. Повідомляючи о тім всі громадскі ради, звиваємо всіх громадских делегатів, щоби дня 17. липня с. р. однодушно віддали своєї голоси при виборі одного члена повітової ради на о. Николая Герасимовича з Лешнева. Нехай не знайде ся ані оден хрунь, що зрадив би руску справу. — *Політична організація на повіт Броди.*

— **Проф. І. М. Радецкий,** по відчитях в Чернівцях, на яких зібрав ся на жалє невеличкий, але за те одушелений гурток рускої інтелігенції, виїхав на Угорщину, щоби там познакомити ся з житєм-бутєм нашого народу, пригломшенного мадярскою гакатою і отуманеного москвофільскою дурійкою.

— **Вислід клясифікації бурсанів.** У бурсі руского Тов. педагогічного у Львові (ул. Вірменська ч. 2.) помічених було в сім році шк. 200-питомців, учеників рускої гімназії. Після стану родичів було сиріт по-священниках 5, синів учительских 11, синів урядників приватних 10, ремісників 22, дітви селянских 152. При клясифікації з кінцем року шкільного одержало 70 степенє відзначаючий, 127 першу клясу, 1 поправку, а 2 не було клясифікованих з причини довгої недуги. Обичаї похвальні одержало 135 питомців, а пильність тревалу 70.

— **В справі пожару в Кипячці,** про який ми донесли в попереднім числі, подаємо нині близніші подробиці. Огонь почав ся о год. 5. пополудни на приходстві в возівні, де лежав хорай парубок, який, як здає ся, курив люльку. Імовірно, від люльки затліла солома і огонь обняв в одній хвилі стайні, мешкальний дім і шпильр. Прє ратунок худоби не було мови. Вогни згинуло 21 штук худоби, між ними 11 коний, 3 штуки рогатої худоби і 7 безріг. Корови були в поли і через те спасли ся. З мешкального дому винесено в безпечне місце всі річи. Будинки були обезпечені. Інвентар необезпечений. Парох о. Студинський поніс шкоди на яких 6.000 корон.

— **Жертви на будову руско-народного театру** у Львові зложені в червні 1906 року виносять 1.551'43. Загальна сума виносить: 181.264'96 корон.

— **Штучний лід у Львові.** Магістрат подає

до відомости, що від 15. липня с. р. штучно витворюваний лід з хемічно і бактериольогічно чистої води, буде продавати дирекція міської різниці по ціні 30 сот. за 1 стовп (25 кг.), а з доставою по 50 сот. за цілий, 25 сот. за пів і 13 сотиків за чверть стовпа. Замовленя на доставу леду приймає заряд різниці на не меншу скількість, як один стовп. Рівночасно поновлює магістрат закау уживаня ставового леду до артикулів поживи і звиває аптикарів, цукорників, шинкарів, різників, перекупнів, обносячих прохолоджуючі напитки та квашені овочі і т. в. щоби до поживних цілий уживали виключно штучного леду; в противнім разі будуть карані.

— **Ювілей фотографії.** Сего року минає 75 літ від винайдєня штуки фотографованя. В 1831. р. удало ся францускому малярєви Людовикови Яковови Манде Дагієрови, який займав ся фізичними дослідами, розслідити, що промінє сьвітла ділають на срібну плитку покриту йодом. Дагієр зрозумів вагу свого відкритя, бо давно вже займав ся перенесєнем образів за помочю хемічно-фізичних средств. Він звернув ся 21. мая 1831. р. до свого земляка і літографа Йсифа Непсого, що займав ся справою оптичної темноти і пропонував сему, щоби він сам дослідав діланє сьвітла на срібні плитки покриті йодом. Довго Непсе не міг дійти до жадних вислідів, аж коротко перед смертю (1833) удало ся ему владити негатиу на срібних плитках. Дагієр заняв ся дальше удосконаленєм і практичним приміненєм свого винаходу. В живім сріблі знайшов Дагієр в 1837. р. досконале средство для скорочєня процесу викликаня образів на плитках. В той спосіб відкрив він підставу дагієротипії, жерела сєгочасної фотографії. З початку не удало ся ні Дагієрови, ні синови Непса Ізидорови заінтересовати своїм епоховим винаходом ширшого загалу. Аж горяча промова славного фізика Арагого в академії (в 1839. р.), яку він оголосив про значінє сєго винаходу, допомогла Дагієрови до слави і надгороди. Парлямент ухвалив викупити винахід, даючи Дагієрови доживотну пенсію 6.000 фр. (окрім сєго одержав він ордер почетної легії) а Непсови 4.000 фр. Коли Дагієр умивав (21. червня 1851. р.), був єго винахід вже власностию всіх цивілізованих народів.

— **Парляментарний лікар.** Молодоческий посол др. Страньскі звернув ся в письменній дорозі до президента посольскої палати із проєктом, щоби установити парляментарного лікаря. Свій проєкт мотивує він тим, що в парляменті буває нераз підчас засідань поверх тисяч людей, між якими може дуже легко зайти случай занедужаня, а тут в парляментарнім будинку не має сталої лікарскої помочи.

— **Для Оселі в Милованю** прислали Вп. Добродії в коронах: Др. Т. Соловій зі Львова 100, п. С. Гаммер торговець деревом і дідич зі Станиславова 100, М. Глиджук зі Львова 10, Др. О. Кулачковский з Відня 5, о. Василь Левіцкій з Блюдник 2, Е. Спожарский, Скородинський і О. Гнатюкова зі Львова по 1, Тов. «Просьвіта» і кредитовий Союз по 20. За сі щедрі датки складає Виділ щирє Спаси-Біг.

— **Ліцитація залізничних матеріалів.** «Газета Львівска» з дня 15. липня 1906 оповіщує розписанє ліцитаційної продажи старих матеріалів, узисканих в окрузі ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові.

Оферти належить вносити найдальше до 12 години в полудне дня 31. липня 1906 до виспе згаданой ц. к. Дирекції залізниць державних у Львові.

Услівя продажи подані суть в газеті Львівській, а можна їх одержати також в бюрі для справ варштатових ц. к. Дирекції залізниць.

— **Ц. к. Дирєция почт і телеграфів оповіщує:** В дні 1. серпня с. р. буде отворєна в Звинячи (повіт Чортків) при ц. к. Уряді почтовім станция телеграфічна з ограниченою службою денною.

— **Виділ «Львівської захоронки» і «Товариства вакаційних Осель»** складає щирю подяку Вп.

Паням: Олі Вахнянинівній, А. Шеховичівній, Дозі Демчишин та Панам: Р. Заячківському, Геруновичеві, Коссакови і Я. Пачовському за труди, які вони понесли коло урядження фестивалю на ціль згаданих товариств. Рівнож дякує Виділ позамісцевим членам комітету Вп. Ст. і Ір. Рибчаківнім, котрі не пожаліли труду і прибули до Львова, та приспорили чимало гарних фантів. Всім Добродіям, що надіслали ласкаво фанти, складає Виділ щирю подяку а особливо Вп. Паньству Дмоховским з Янова за прегарні олійні образи та за пам'ять, якою наші Товариства у сих Добродіїв тішать ся. Вкінці дякує Виділ Вп. Гостям, що своєю присутністю причинились до збільшення доходу, який приніс по 95 К 12 с. для обох Товариств. — *Олімпія Лукаківська. — Ольга Ващинська.*

Посмертні [†] оповістки.

— **О. Володимир Голінатий**, парох в Шельпаках, Збараского деканату, відзначений крилошанською одежкою, упокоїв ся дня 3. н. ст. липня с. р. в 54. році життя а 29. св'ященства по довгій і тяжкій недузі. В. С. П.

— **Іван Волошин** господар в Ролеві, дрогбидького повіту, батько звісного в руских кругах музика і співака-аматора, помер по довшій недузі в 73 році життя. Покійний, хотий не був ширше звісний, належав до тих наших св'ідомих і чесних селян, що стають підоймою морального і материяльного поступу у громадї. Дітий образував в школах, а в громадї тішив ся симпатією кількох поколінь. Честь его памяті!

Наука, штука, література

— **Статистична комісія** при науковім Товаристві ім Шевченка у Львові увійшла в житє оновді за ініціативою голови правничої комісії проф. др. Ст. Дністрянського. Скликані в сій цілі збори відкрив проф. Дністрянський, пояснив їх ціль та запропонував на голову проф. Грушевського. Вибраний головою зборів, проф. Грушевський уділив голосу референтови д. Богданови Рожанському, який у просторім викладі зазначив вагу статистичних дослідів для нас, представив мізерію й недостачі офіційної статистики та зачеркнув широкий плян статистичних праць для безпосередньої будучности; в виновненю сего пляну, який переведений був би перш усього в трьох напрямках (статистика людности, промислово-торговельна та аграрна) малаби взяти діяльну участь особна статистична організація, переведена по цілому нашому краю, яка обіймалаби собою інтелігенцію всіх наших стаців та позлугувалаби ся всякими новітними способами статистичних дослідів, — отже — квестіонарями, анкетами, спеціальними експедиціями і т. п. В дискусії забрав перший голос др. Коцюба та, зазначивши, що вповні годить ся з висказаними референтом поглядами про вагу статистичних праць, вказав на те, що неможливо приватному товариству чи комісії обіймати собою й вповнити такий широкий плян, як подав референт: навіть державна й краєва статистика, яка має на послужі готові державні й автономичні органи, доси не була в силі навіть наблизити ся до такої ідеальної й повної статистики; тому радять др. Коцюба обмежити ся до вузких меж, до монографічних опрацювань поодиногих округів і місцевостей та до коррегованя сям способом ярких хиб урядової статистики. Проф. Грушевський вказує на дві дороги, з котрих на одну треба рішити ся в переводженю пляну в діло, а саме: одна дорога — об'єктивна й виключно наукова, під фірмою Наукового Товариства ім. Шевченка та друга — під ключами політично-суспільними, з втягненем як найширшого круга заінтересованих у цілій нашій суспільности; оба шляхи мають своє pro і contra! відемним боком другої дороги булоби те, що праця статистична, виведена на широке поле публичних і політичних інтересів, накликалаби на себе всякі перешкоди з боку галицьких властей. Д. Гвоздович вказує на прикладах, як корисно булоби як найширші круги суспільности захопити інтересом до статистичних дослідів. Др. Франко заявляє ся за широкою акцією та за науковим характером праці; ма-

лаби повстати спеціальна комісія при Науковім Товаристві та згодом підняти ся видавництва свого чвертьрічного органу. За основанем комісії статистичної, яка велаби своє статистичне бюро, заявляє ся др. Кунців, і п. Проф. Грушевський заявляє, що Наукове Товариство готове як найпильніше дбати про розвій і праці комісії. По промові проф. Дністрянського, який зібрав до купи всі аргументи, що промовляли за наданем статистичним працям характеру виключно об'єктивно-наукового при Науковім Товаристві ім. Шевченка, зібрані одноголосно рішили звернути ся до істор.-філол. секції Товариства з пропозицією основаня самостійної статистичної комісії. На тім збори закрили ся.

Того самого дня відбуло ся засіданє істор. філ. секції, яка прихильно полагодила внесенє зборів з 7-го с. м. Слідом за тим відбуло ся 9-го с. м. перше засіданє статистичної комісії, яка уконституовала ся, вибираючи головою проф. Грушевського, та заступниками голови проф. Дністрянського і д-ра Франла, секретарями д. Богдана Рожанського і Василя Панейка.

Телеграми

з дня 13. липня 1906.

Відень. Палата послів веде дальше дискусію над промисловою новелею. Приступлено до послідної групи параграфів і нині надіють ся покінчення цілої новелі.

Відень. Кольпартують ся уперті вістки, що теперішня каденція має стати продовжена на один рік, бо рішаючі сфери ніяк не хочуть допустити, щоби слідуючі вибори відбували ся на підставі старої виборчої ординації.

Берлин. Равійші дневники доносять, що кабінет Горемікина вручив цареві заповідану димісію.

Париж. Соціалістичний депутат Бретон поставить внесенє в палаті депутатів, щоби тіло Еміля Золя, з уваги на вислід процесу Драйфуса, очищуючого его з всякої вини, замістити в Пантеоні.

Париж. За дві годани по виданю вироку касаційного трибуналу, зносячого правосильний засуд Драйфуса, на підставі розказу міністра війни призначено капітана Драйфуса до чинної служби в полку артилерії, який стоїть на парискім передмістї Вінцен. Ціле пополудне і вечір Драйфус приймав численні відвідини знакомих з гратуляціями. На запит одного з дневників, чи одержав повну сатисфакцію відповів Драйфус: «Я тепер є офіціром і не можу яко офіцір відбувати інтервювів, однак можу тепер еще сказати кілька слів, с. є, що дякую всім, котрі боролися правди, котрі боролися невинного чоловіка».

ІВАН СТЕРНЮК

в ЗАЛІЩИКАХ

висилає

вибрані морелі

в кошиках 5 клгр. по 3 К 80 с. оплачено. (4—10)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. липня 1906.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє В неділі і св'ята 2 представлєня о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлєнє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона пов ул. Кароля Людвика ч. 9.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан 12:20*, 6:10, 1:40, 5:45, 9:05*
 Кракова 2:31*, 5:50*, 8:45, 1:30, 5:25, 8:40 9:30*
 Підволочиск 7:20, 11:45, 2:20, 5:50, 10:30*
 Лавочного 7:29, 11:50, 10:50*
 Рави рускої 7:50, 4:50
 Станиславова 8:05
 Самбора 8:15, 1:50, 9:20*
 Любівія вел. 11:50* (13/5—16/9 в неділі і св'ята)
 Яворова 8:18, 4:37
 Янова 1:15 (1/5—30/9), 8:45* (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. св'ята), 9:25* (13/5—9/9)
 Коломиї 10:05
 Гяшева 10:35
 Тухлі 3:45 (від 15/6 до 30/9)
 Брухович 7:07, 3:25, 5:30, 8:20* (всі від 6/5 23/9 щоденно і 1:45 6/5 до 23/9 в неділі і р.-кат. св'ята)

На Підзамче.

Підволочиск 7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:16*

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова 12:45*, 1:—*, 8:35, 2:45, 6:35* 8:25 10:05*
 Іцкан 2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
 Підволочиск 6:20, 10:55, 2:21, 6:15*, 9:50*
 Яворова 6:55, 6:—*
 Янова 9:15 (1/5—30/9), 1:35 (13/5—9/9 в неділі і р.-кат. св'ята), 3:14 18/5—9/9.
 Лавочного 7:30, 2:30, 6:25*
 Самбора 8:55, 4:15, 10:51
 Станиславова 9:10*
 Белзця 10:45
 Ряшева 4:05
 Коломиї 3:30
 Рави рускої 7:25*, 11:35*
 Перемишля 10:05* (від 1/5 до 30/0) Хирова Ясла
 Стрия 11:10*
 Брухович 6:05, 2:28, 3:40, 6:26* (всі від 6/5 до 23/9 щоденно), 12:40 (6/5—23/9 в неділі і р.-кат. св'ята).

З Підзамча:

Підволочиск 6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*.
Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є зазначені зв'язкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.
 Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілї: єнь в міскім бюрі ц. к. державних заліз. ч. 9, пасаж Гавсмана ч. 9.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перешованя папери вартисні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужятку і під власним ключем, де безлечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійш зарадженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.